

Ewa Szary

"Powieść jako metodologia poznania.
/ Zagadnienia wybrane/." , Jan
Trzynadlowski, Wrocław 1971 :
[recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 15/43, 142

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/I/ TRZYNADŁOWSKI Jan: Powieść jako metodologia poznania. /Zagadnienia wybrane/. "Acta Universitatis Wratislaviensis. N° 150. Prace Literackie. XIII". Oss. Wrocław 1971 s.177 - 184.

Praca o charakterze teoretycznym i metodologicznym, poświęcona rozważaniu komplementarności i opozycyjności wartości i walorów poznawczych dostarczanych przez literaturę oraz przez naukę. W tym punkcie uwagi autora dotyczą również - umiejscowionego w XX w. - procesu rugowania poznania artystycznego na rzecz poznania naukowego. Podtrzymując komplementarność /a nie opozycyjność/ dokonań poznawczych literatury i nauki, autor przechodzi do określenia źródeł poznawczych literatury, a szczególnie powieści i form jej pokrewnych. Są nimi między innymi: 1/ autoweryfikacja powieści w zakresie form przekazu i treści przekazu /koncepcja "powieści prawdziwej" zaprzeczającej zmyśleniu/; 2/ wprowadzenie do powieści - obok znaków-rzeczy przedstawianych - również znaków tychże znaków, a co za tym idzie - znaków nie tylko prezentujących, ale weryfikujących; 3/ nastawienie czytelnika na identyfikację i rozpoznawanie znaków utworu - w ostatecznym rachunku dotyczy ono nie faktów literackich, ale pozaliterackich.

BP/43

E.Sz.

/I/ SOKÓŁ Lech: Witkacy - teoretyk groteski. "Miesięcznik Literacki" R. VI:1971 nr 12 s. 31-39.

Artykuł przynosi rozważania wokół pojęcia "groteski" w pismach teoretycznych Stanisława Ignacego Witkiewicza, gdzie można wyróżnić trzy znaczenia tego słowa: 1/ użycie przymiotnikowe /w sensie: niestosowny, nieodpowiedni/; 2/ użycie gatunkowe, umieszczające groteskę w szeregu gatunków dramatycznych; 3/ własna teoria groteski - przy czym rozważania o niektórych aspektach czysto formalnej sztuki, zarówno teatru, jak malarstwa, dotyczą groteski właśnie, chociaż autor /Witkacy/ nie używa w odniesieniu do nich tego terminu.

BP/43

I.J.